

PROGRAMMA

15, 16 en 17 september 2011

19.00-22.00 uur

Aandachtspunten voor de deelnemers

- Deelname is op eigen risico. Let u svp goed op.
- Volg svp de route met de pijlen zoals deze aangegeven is in de aanduidingen in het routeboekje en op de routekaart.
- Via de website www.verlichteboerderijen.nl is de toepassing voor uw navigatiesysteem te downloaden.
- De wegen van de route zijn overwegend smal; hier en daar zijn wel uitwijkplaatsen. Bij tegemoetkomend verkeer, kunt u elkaar - weliswaar met moeite - passeren, maar wees svp galant en geef elkaar op tijd de ruimte.
- Een aantal wegen ligt tussen twee smallere of bredere watergangen.
- Houdt u rekening met eventuele natte, modderachtige omstandigheden.
- Bezoekers kunnen de route - deels - ook met de fiets doen. Wilt u svp, zowel automobilisten en fietsers rekening met elkaar houden? En let wel, bij stilstaande fietsen doet de verlichting het meestal tijdelijk niet.
- Op de meeste wegen buiten de bebouwde kom is de toegestane snelheid 30-60 km.
- Gelieve de bewegwijzering tot parkeren op de te bezoeken locaties te volgen. In de berm parkeren is niet toegestaan.
- Gelieve de aanwijzingen van de mogelijke verkeersbegeleiders bij de toegang en/of op de erven te volgen.
- Op verschillende adressen is een consumptie en/of een versnapering verkrijgbaar. Pinnen behoort meestal niet tot de mogelijkheden.
- Gedurende de verlichte molen- en boerderijenroute Goeree-Overflakkee zijn zo'n dertig adressen te bezoeken. Die locaties vindt u met diverse icoontjes op de routekaart aangegeven. De beschrijving van de activiteiten in de eerste week vindt u hierna.
- Icoon huisje: zijn de te bezoeken locaties. Meer informatie vindt u op de routekaart.
- Verboden te roken op de opengestelde locaties.
- Via www.isgo.nl, www.gomolens.nl, www.societeirethorica.nl en www.verlichteboerderijen.nl is actuele informatie te vinden over deze verlichte molen- en boerderijenroute Goeree-Overflakkee.

3. Tilsedijk 6, Den Bommel, Het Groene Woud, fam. L. Jacobs

Kinderen van vier basisscholen op het eiland hebben net na hun vakantie gewerkt aan het kunstproject bij deze verlichte molen- en boerderijenroute. Onder de bezielende leiding van drie kunstenaars beschilderden zij de met zwart landbouwplastic omkleedde kuubkisten. Het resultaat wordt op vier plaatsen tijdens de route - aangelicht - getoond. Bij boerderij Het Groene Woud gebeurt dat in een weiland naast de boerderij. Hier schilderden kinderen van CBS De Hoeksteen uit Ooltgensplaat samen met Mirian Zimmerman.

4. Tilsedijk 6, Den Bommel, fam. J. de Baar

16 september

Familie de Baar heeft een leghennen- en akkerbouwbedrijf. U kunt hier kakelverse vrije uitloop eieren kopen uit een eierautomaat. Wilt u zien hoe dagelijks 45.000 eieren worden verzameld, komt u dan kijken tussen 20.30 uur en 21.30 uur.

5. Bommelsedijk 9, Den Bommel, De Lage Werf, fam. J.J. Buys-de Wit

De Reizende Dichters participeren ook aan deze verlichte boerderijenroute. Op tien locaties hebben diverse dichters hun gevoel over boerderij, molen of schuur aan het papier toevertrouwd. Op akkerbouwbedrijf en SVR camping De Lage Werf verhaalt Jolanda Holleman over deze zeer karakteristieke 17e-eeuwse boerderij. Voor meer informatie zie www.camping-zuidzijde.nl en www.oogo.cultuurpleingo.nl. De overige gedichten zijn te vinden bij de deelnemers I, 23, 27, 33, 41, N, 53 en 56. Bij nummer 63, De Overkant in Ouddorp, hangt het totaaloverzicht.

6. Lageweg 6, Den Bommel, Landwinkel 't Zand, fam. A. Lokker

15, 16 en 17 september

Landwinkel 't Zand is een van de circa 80 Landwinkels die lid zijn van de Landwinkelcoöperatie. Hier verkoopt de familie Lokker onder andere aardappelen, uien, wortelen, diverse koolsoorten en bolchrysanten van eigen teelt. Ook heeft ze een groot aanbod van streekproducten van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, zuivel- en fruitmanden en cadeauartikelen. Verder is er informatie over akkerranden en agrotourisme te vinden. Zie ook www.landwinkelcoöperatie.nl.

7. Schaapsweg 25, Achthuizen, De Oude Stee, fam G.H. en W. Ras

16 en 17 september

Het erf van de 18e-eeuwse De Oude Stee is de laatste zestig jaar niet meer veranderd. In de hoogstamboomgaard staan vijftig jaar oude appel-, peren- en notenbomen. Er is een moestuin tussen meidoornhagen, een bleek, waterput en siertuin. In het sfeervolle wagenhuis is koffie, thee en daar iets lekkers bij te verkrijgen.

A. Achthuizensedijk 53, Achthuizen, molen Windlust

15, 16 en 17 september, bij voldoende wind

Wanneer er genoeg wind staat om graan te malen, dan is molenaar Koos Pollemans op deze molen uit 1852 actief. Bezoekers zijn dan ook van harte welkom voor een rondleiding of een praatje bij de molenstenen. Zie ook www.gomolens.nl.

11. Galatheseweg 2, Achthuizen, Kastanjehoeve, fam. A. de Kool-Huikeshoven

15, 16 en 17 september

De Kastanjehoeve is na een bombardement in de laatste jaren van de Tweede Wereldoorlog als een opvallende feniks uit de as herrezen. De familie De Kool toont het bijzondere dak, dat voor driekwart bestaat uit deuren. Er is koffie, thee en frisdrank met zelf gebakken taart of cake verkrijgbaar.

13. Galatheseweg 10, Achthuizen, Enfaeridion, fam. M.J.A. Breugelmans

15, 16 en 17 september

In de parkachtige tuin is het heerlijk genieten van een kopje koffie of thee of een glas edelsteenwater, dat ter kennismaking gratis is. De verlichte route door de tuin leidt naar een zeer uitgebreide uitstalling van grote kristalstukken en edelstenen. Bij slecht weer is de praktijkruimte open. In de winkel is een grote collectie edelsteensieraden: hangers, ringen, armbanden, therapiestenen en kristalstukken. Voor wie wil, is er een korte toelichting over herkomst en ontstaanswijze van de diverse edelstenen en toepassing in de edelsteen therapie. Iedere bezoeker ontvangt een leuke edelsteensurprise.

De reguliere openingstijden zijn op zaterdag- en zondagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur. Zie ook www.enfaeridion.nl.

15. Langstraat 68-70, Achthuizen, Atelier Galathea, Mirian Zimmerman

15, 16 en 17 september

Onder begeleiding van beeldend kunstenaar Mirian Zimmerman hebben schilderactiviteiten met leerlingen van basisscholen verspreid over het eiland plaatsgevonden. Groepen hebben kuubkisten beschilderd en groepen hebben feestelijke molenvlaggen geschilderd. Foto's hiervan zijn te bekijken in het atelier. In haar eigen werk vormt het landschap voor Mirian een onuitputtelijke bron van inspiratie. In het atelier is een kleine expositie van haar werk ingericht en zijn consumpties verkrijgbaar. Zie verder: www.mirianzimmerman.nl en www.ateliergalathea.nl.

22. Molendijk 101, Oude Tonge, molen De Korenbloem

17 september

Kinderen van basisschool OBS Het Startblok uit Oude Tonge hebben met kunstenaar Mirian Zimmerman prachtige molenvlaggen beschilderd. Bekijkt u ze gerust van nabij. Molenaar Star laat de molen draaien, mits de weers- en windomstandigheden gunstig zijn. Draait de molen, dan is natuurlijk ook de molenaar op de molen. Bezoekers zijn dan van harte welkom om meer informatie over deze molen uit 1748 en het vrijwillig molenaarsschap te vernemen. Zie ook www.gomolens.nl.

I. Battenoordseweg, Nieuwe Tonge, windturbines, coöperatie Deltawind

15, 16 en 17 september

De windturbine wordt met energiezuinige lampen aangelicht. Met een beamer wordt een boeiende presentatie op de turbinemast geprojecteerd. Afwisselend worden fraaie foto's van Herman Maas en gedichten van de volgende Reizende Dichters getoond: Aart Dorsman, Gerda Boevé, Fred Hoogervorst en Niels Snoek.

J. Battenoordseweg 1, Nieuwe Tonge, Boulust, fam. Herman en Ellen van Strien-van Loon

16 september

Wie interesse heeft in de ontwikkeling van polder Battenoord ontstaan in 1455, en omgeving, kan bij de familie Van Strien veel informatie vergaren. Er is kaartmateriaal van eeuwen geleden in te zien, maar ook recente kaarten. Verder wordt hier heerlijke poldersoep geserveerd.

23. Oudelandsedijk 11, Oude Tonge, Bouwlust, fam. A. Vroegindeweij

Het akkerbouwbedrijf Hoeve Bouwlust uit 1732 is voor Aart Dorsman van De Reizende Dichters ook een adres waar zij mee aan de slag gingen. Het resultaat kunt u bij het pad naar de tuin lezen.

26. Potterweg 1, Middelharnis, Torenstee, fam. C.A. Westerbeke-Braber

15 september

De Torenstee uit 1909 staat een eindje van de weg af. Geïnteresseerden kunnen gerust een rondje op het erf rijden en een kijkje nemen op dit akkerbouwbedrijf met aardappelen, uien, graszaad en tarwe. Familie Westerbeke vindt het leuk te vertellen over de geschiedenis van hun boerderijwoning, hun bedrijf en de schuur uit 1950. Daar is nog de originele koeienstal en paardenstal van toen in terug te zien.

27. Zeedijk 43, Stad aan het Haringvliet, Stadschenhoek, fam. L. Soldaat

15, 16 en 17 september

Corrie Venant van De Reizende Dichters doet Stadschenhoek aan. Op dit erf is de schuur uit omstreeks 1740 het oudste bouwwerk. De balken en gebinten zijn van Amerikaans grenen. In deze sfeervolle schuur hebben mevrouw Soldaat en haar vriendinnen een fraaie kleurrijke collectie quilts samengebracht. Verder zijn er foto's van boerderijen en molens die aan deze route meedoen te zien. Ook worden oude werktuigen gepresenteerd en is daarbij een prijsvraag. Onder de goede oplossingen wordt een productenmand van Suiker Unie of Agrimarkt verloot.

28. Molendijk 79, Stad aan het Haringvliet, molen De Korenaer

16 september

Met kunstenaar Joep Luijckx schilderden kinderen van CBS de Bosseschool in Middelharnis de prachtige molenvlaggen. Tot 1958 werd beroepsmatig op deze molen uit 1746 graan gemalen. Nu gebeurt dit op vrijwillige basis. Op deze vrijdagavond geeft molenaar Campfens uitleg over deze molen van het type grondzeiler. Bij voldoende wind laat hij de molen draaien en wordt er graan gemalen. Zie ook www.gomolens.nl.

33. Westdijk 1, Sommelsdijk, molen De Korenbloem

15, 16 en 17 september

Anne Hanse van De Reizende Dichters heeft deze oudste molen van Goeree-Overflakkee met een gedicht vereerd. De molen uit 1705 is nog steeds maalvaardig. De beide vrijwillige molenaars en beide machinisten nemen met veel plezier bezoekers mee door de molen. Als de weers- en windomstandigheden meewerken, geven zij ook een demonstratie malen.

L. Beneden Zandpad 7, Middelharnis, Cultureel Centrum Het Diekhuus

15, 16 en 17 september

Centrum Het Diekhuus biedt onderdak aan een peuterspeelzaal, filmhuis, muziekschool, yoga, exposities, dans en concerten. Het bruist hier van de activiteiten. Bezoekers kunnen dit zelf ervaren, wanneer ze hier een stop plannen. Parkeren kan naast het gebouw. Er is een buffet, een invalidentoilet en in de schoolgang en op het plein de expositie 'Verbeeldingskracht en Creativiteit laten zien hoe mooi Goeree-Overflakkee is'.

34. Nieuwlandsedijk 1-3, Sommelsdijk, proefveld H.W. van der Velde B.V.

15 september

Ter hoogte van Nieuwlandsedijk 1 en 3 ligt een proefveld van het plantenveredelingsbedrijf H.W. van der Velde B.V., www.hwvandervelde.com. Dit bedrijf richt zich op de ontwikkeling van nieuwe winterharde tuinplanten, vaste planten, en éénjarige hybride sierzonnebloemen. Nieuw ontwikkelde planten worden gedeeltelijk uitgeplant op het proefveld, dat zichtbaar is vanaf de Nieuwlandsedijk. Daar worden de planten getest op sier- en gebruikswaarde. Bent u benieuwd hoe plantenveredeling werkt en heeft u vragen? Komt u dan naar genoemde avond, waar Henk van der Velde vertelt over dit boeiende vak.

35. Oud Kraaijerdijk 4, Sommelsdijk, Dijkzicht, fam. L. van der Stoep

Bezoekers kunnen het erf van Hofstede Dijkzicht rondrijden. Hier staan de beschilderde kuubkisten, waaraan kinderen van basisschool OBS J.C. van Gent uit Middelharnis met kunstenaar Joep Luijckx hebben gewerkt.

36. Oud Kraaijerdijk 5, Sommelsdijk, Sofiahoeve, fam. M. Jongeneel-van den Berg

15, 16 en 17 september

Op de Sofiahoeve worden de tachtig koeien met twee melkrobots gemolken. Belangstellenden kunnen dit van nabij volgen. Marco en Chantal vertellen graag over hun bedrijf. Bezoekers kunnen hier de levensproductie van twee koeien schatten. Voor wie het dichtst bij het juiste aantal liters 'zit', is een mand producten van Suiker Unie of Agrimarkt beschikbaar. FrieslandCampina zorgt hier voor pakjes Fristi.

Bezoekers met de auto kunnen op het erf van deze boerderij keren en even een stukje terugrijden om weer op de route te komen. Bezoekers met de fiets kunnen via het boerenerf doorrijden naar de Oosthavendijk en via de fietsbrug op de Westhavendijk komen om zo weer aansluiting te krijgen bij de verlichte molen- en boerderijenroute.

41. Kraaijerdijk 31, Melissant, de naamloze boerderij, fam. G. van Rossum

15, 16 en 17 september

Op dit akkerbouwbedrijf worden aardappelen, uien, suikerbieten, erwten en tarwe bewaard in enkele oude en een paar veel jongere schuren. Het gezin Van Rossum legt u de verschillen uit tussen de opslagloodsen. Dat komt onder andere tot uiting in de soort bouw maar ook in diverse koelinstallaties, die voor de betreffende schuren op maat zijn gemaakt. Hier is het gedicht van Frouke Bienefelt van De Reizende Dichters te lezen.

M. Molendijk 69, Herkingen, molen De Dankbaarheid

Kinderen van CBS Prins Maurits uit Dirksland schilderden onder begeleiding van kunstenaar Marlies Verda de reusachtige molenvlaggen. Deze zijn van nabij te bekijken.

N. Molendijk 65, Herkingen, fam. F.M. Almekinders, Theetuin De Bongerd

15, 16 en 17 september

Hier vindt 1 september om 19.30 uur de muzikale aftrap van de verlichte molen- en boerderijenroute plaats. Het negenkoppig jazzensemble Tinte Collectief verzorgt enkele korte optredens met onder meer bekende jazz- en swingnummers. Vrijdagavond 2 september treedt de populaire jonge Flakkeese band 4Something, www.4something.nl, op. Vier enthousiaste jonge muzikanten verzorgen dan meerdere korte optredens.

Ook is hier de foto-expositie Schitterend Sterven van Maria Evers te zien en het gedicht van Niels Snoek van De Reizende Dichters te lezen.

O. Klinkerlandseweg1, Herkingen, Krammerzicht, fam. C.P. van Eck

In een weiland naast de boerderij staan een aantal beschilderde kuubkisten. Dit keer hebben kinderen van basisschool OBS De Roxenisse uit Dirksland met kunstenaar Marlies Verda hieraan gewerkt. U bent van harte welkom om er een kijkje te nemen.

P. Wellestrijsdijk 1, Herkingen, De Klaver, fam. P. Kardux

15, 16 en 17 september

Wie graag herkenbare producten uit een akkerbouwgebied mee naar huis wil nemen, kan op boerderij De Klaver goed terecht. Via het klinkèt komt men in de schuur waar uien, eigenheimers en andere aardappelrassen worden verkocht. De oorspronkelijke staldeurtjes zijn er nog, maar inbandig is de schuur aangepast voor de opslag van aardappelen en uien. De zwaluwen nestelen zich er graag in de kapgebinten.

53. Duivenwaardsedijk 18, Nieuwe Tonge, fam. J.M.P. Brooshoofd

16 september

Fred Hoogervorst van De Reizende Dichters heeft bij de vijfde generatie Brooshoofd een gedicht over hun akkerbouwbedrijf gemaakt. Op 20 ha worden poot- en consumptieaardappelen, uien, granen en suikerbieten verbouwd. Daarnaast werkt deze familie nauw samen met twee andere bedrijven. In de wederopbouwschuur uit 1947/1948 vertelt familie Brooshoofd over hoe mooi - en lastig - het is om een akkerbouwer te zijn.

56. Plaatweg 3, Stellendam, Johannahoeve, fam. L. B. Biemond

De Johannahoeve heeft Gerda Boevé van De Reizende Dichters geïnspireerd tot een gedicht, dat is bevestigd aan de kunstmestsilo. Geïnteresseerden zijn welkom om op het ruime erf van dit akkerbouwbedrijf rond te gaan.

57. Molenkade 3, Stellendam, molen Korenlust

Met Mirian Zimmerman gingen kinderen van CBS Eben Haëzerschool uit Havenhoofd-Goedereede fraaie molenvlaggen schilderen. U kunt het resultaat van dichterbij bekijken.

63. Dijkstelweg 33, Ouddorp, De Overkant, Peter T. Grinwis

15, 16 en 17 september

In de voormalige witlofloods annex witloftrekkerij is sinds 2010 De Overkant actief. In deze recreatieve en culturele ontmoetingsplaats in ontwikkeling presenteren diverse organisaties zich. Sociëteit Rethorica vertoont foto's en aquarellen van Flakkeese boerderijen, de Molenstichting Goeree-Overflakkee vertelt over de geschiedenis van de molens en coöperatie Deltawind geeft informatie over het hoe en waarom van dit bedrijf en toont de werking van een windturbine. Van De Reizende Dichters zijn verschillende gedichten voor de deelnemende molens, boerderijen en schuren te lezen.

67. Oudelandseweg 70, Ouddorp, De Palmstee, fam. J. Sinke

In een van de weilanden van De Palmstee langs de doorgaande weg staan aangelicht beschilderde kuubkisten opgesteld. Kinderen van basisschool OBS De Westhoek uit Ouddorp en Mirian Zimmerman klaarden deze klus.

Lezingen

Ter afronding van de verlichte molen- en boerderijenroute Goeree-Overflakkee worden op 22 en 26 september twee lezingen gehouden. U bent van harte welkom deze bij te wonen. We vinden het plezierig als u zich even van te voren aanmeldt. Dat kan bij de Boerderijenstichting Zuid-Holland, t.a.v. Lyanne de Laat, via E info@verlichteboerderijen.nl of T 06 3001 3037.

Op **22 september** houdt boerderijenkenner Gerbrand Hoek een boeiende presentatie over de grote en kleinere boerderijen in Ouddorp. Brengt u svp oude foto's van boerderijen en erven in Ouddorp, maar ook van overig Goeree-Overflakkee mee. Mocht uw foto namelijk nog niet in de collectie boerderijenfoto's voorkomen, dan wil Gerbrand ze graag kopiëren om zo de historische fotocollectie Goeree-Overflakkee compleet te maken.

Aanvang 20.00 uur, locatie: De Overkant, Dijkstelweg 33, Ouddorp.

Op **26 september** is er een avond over windenergie vroeger en nu. Wim Bosdijk vertelt vanuit de Molenstichting Goeree-Overflakkee over de twaalf karakteristieke stellingmolens en grondzeilers op dit eiland. Na de pauze gaat directeur ir. Monique Sweep van windcoöperatie Deltawind over deze bijzondere organisatie met hun windturbines die verspreid over het eiland staan en waarmee zoveel energie wordt opgewekt, dat daarmee aan de elektriciteitsbehoefte van alle huishoudens van het eiland voldoen kan worden.

Aanvang 20.00 uur, locatie: Molen De Korenbloem, Westdijk 1, Sommelsdijk.